

Z P R A V O D A J

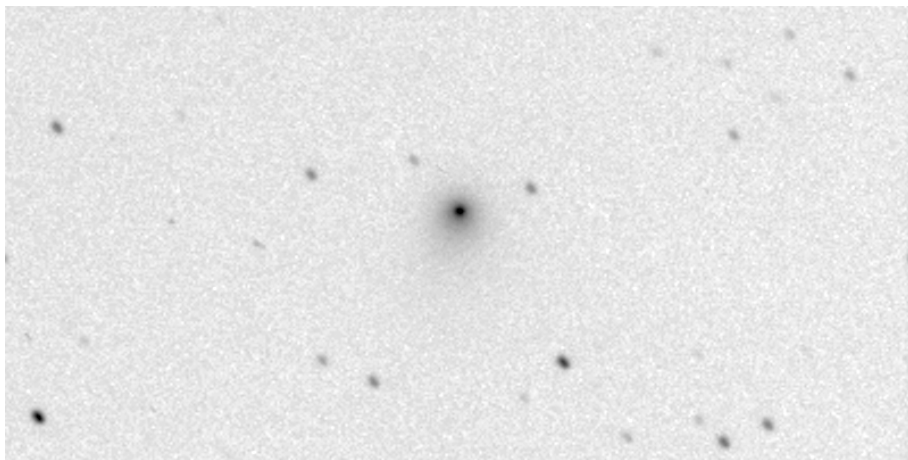
SPOLEČNOSTI PRO MEZIPLANETÁRNÍ HMOTU,

OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ

Lunačník SMPH, o. s.

číslo (282)

18. května 2011

Snímek komety C/2009 P1 (Garradd), který 6. dubna 2011 pořídili A. Novichonok a D. Chestnov vzdáleně ovládaným teleskopem na Tzec Maun Observatory (Austrálie). Expozice 4 x 120 s přes Takahashi TOA 150, f/7,3.

KOMETY
NOVINKY

NOVINKY O KOMETÁCH

Jiří Srba, 18. května 2011, Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

Po měsíční přestávce tentokrát začneme opět nově objevenou kometou, kterou 5. dubna 2011 oznámil R. H. McNaught (Siding Spring Survey). Po umístění tělesa na stránku NEOCP potvrdila řada pozorovatelů kometární charakter objektu o jasnosti 17,5 mag. Podle poslední dráhy projde kometa **C/2011 G1 (McNaught)** přísluním 16. září 2011 ve vzdálenosti 2,2 AU od Slunce. Jedná se o 75. kometu pro Siding Spring Survey a 59. pro McNaughta (IAUC 9204, MPEC 2011-G49).

V cirkuláři MPC 74331 bylo oznámeno definitivní označení komety 250P/Larson = P/2011 A1.

J. V. Scotti (LPL, Spacewatch) oznámil znovunalezení komety **P/2004 HC18 (LINEAR)**, kterou pozoroval ve třech nocích 1., 2. a 5. května 2011. Jasnost objektu se pohybovala kolem 21,5 mag. Korekce průchodu přísluním oproti předpovědi uveřejněné v 'ICQ 2010/2011 Comet Handbook' je $\Delta(T) = -0.10$ dne. Kometa dostala v tomto návratu označení P/2011 J1 a periheliem prošla již 29. prosince 2010 (1,7 AU). Perioda oběhu je 6,52 roku (IAUC 9207, MPEC 2011-J26).

Další kometu této lunace objevil 26. dubna 2011 A. R. Gibbs (LPL, Mt. Lemmon Survey). Objekt původně oznámil jako asteroidální s neobvyklým pohybem. I po identifikaci s tělesem pozorovaným již 14. dubna 2011 (Spacewatch) byl objekt stále klasifikován jako asteroidální a dostal označení 2001 GK71. Teprve po umístění na stránky NOECP oznámili G. Sostero, E. Guido a další kometární charakteristiky nového objektu. Následně byly nalezeny předobjevové snímky této komety již z 29. března 2011 (Mt. Lemmon, Gibbs). Kometa dostala označení **C/2011 H1 (Lemmon)** a přísluním ve vzdálenosti 6,8 AU prošla již 5. února 2006 (IAUC 9206, MPEC 2011-J24). Tím ovšem dění kolem této podivné komety nekončí, 14. května 2011 upozornil Hidetaka Sato, že její dráhové elementy jsou natolik podobné kometě **C/2002 VQ94 (LINEAR)**, že se musí jednat o tatáž tělesa. Kometa C/2002 VQ24 má poslední pozorování v MPC z října 2010, a to, že si podobnosti drah těchto těles nikdo nepovšiml dříve, je s podivem. Selhala také automatická identifikace v MPC. Problém je podle Garetha Williamse v řešení.

Poslední kometa, kterou tentokrát zmíníme, byla nalezena jako asteroidální objekt 5. května 2011 v rámci projektu LINEAR. Po umístění objektu na NOECP identifikovala řada pozorovatelů kometární charakter tohoto tělesa o jasnosti 18,5 mag. Následně byly v rámci MPC nalezeny předobjevové polohy získané 10. a 25. března 2011 v rámci projektu Catalina. Kometa **C/2011 J2 (LINEAR)** projde přísluním 29. prosince 2013 ve vzdálenosti 3,5 AU od Slunce. Jde o 203. kometu pro LINEAR. (CBET 2714, MPEC 2011-J31). Jedná se patrně o dost velké těleso s absolutní magnitudou 6, ovšem při vzdálenosti perihelu přes 3 AU nejspíš nebude v době průchodu přísluním jasnější 13 mag.

Pro řadu komet (včetně nových) byly od vydání minulého Zpravodaje zveřejněny nové dráhové elementy (uvedené jsou k 16.5.2011). Následující tabulka obsahuje tyto údaje: označení tělesa, čas průchodu přísluním [Pr.(UT)], vzdálenost přísluní [Pr.(AU)], excentricita dráhy [ex.], inklinace dráhy [i.°], argument perihelia [arg.př.], délku výstupního uzlu [D.v.u.°], absolutní magnituda [a.m.], mocnina změny jasnosti v závislosti na vzdálenosti od Slunce [n] a zveřejnění v MPC/MPEC respektive jiných zdrojích.

Kometa	př. (UT)	př. (AU)	ex.	i. °	arg.př.	d.v.u. °	a.m.	n	zveřejnění		
Hale-Bopp (C/1995 O1)	31.3884	3	1997	0.905724	0.994942	89.3800	130.5242	282.5283	-2.0	4.0	MPEC 2011-J28
LINEAR (P/2004 HC18)	29.5970	12	2010	1.714027	0.509071	23.4931	30.9840	219.4857	16.5	2.0	MPEC 2011-J52
McNaught (C/2005 L3)	17.0875	1	2008	5.593362	1.001394	139.4351	47.2119	288.7925	4.0	4.0	MPEC 2011-J52
LONEOS (C/2006 S3)	16.5958	4	2012	5.130947	1.002247	166.0325	140.1558	38.3732	2.0	4.0	MPEC 2011-J52
Christensen (C/2006 W3)	6.6182	7	2009	3.127024	1.000011	127.0572	133.5375	113.5891	5.0	4.0	MPEC 2011-J52
LINEAR (C/2007 D1)	13.8798	6	2007	8.783451	0.993685	41.5432	339.9122	171.0880	3.5	4.0	MPEC 2011-J28
McNaught (C/2007 M1)	13.7246	8	2008	7.477248	0.997409	139.7196	52.7617	326.8218	6.0	4.0	MPEC 2011-J52
Siding Spring (C/2007 Q3)	7.1718	10	2009	2.250877	0.999805	65.6503	2.0569	149.4039	4.5	4.0	MPEC 2011-J52
Lemmon (C/2007 S2)	12.6765	9	2008	5.553347	0.556119	16.8555	210.3284	296.1705	6.5	4.0	MPEC 2011-J52
Spacewatch (C/2007 VO53)	26.6219	4	2010	4.842810	1.000056	86.9909	75.0449	59.7267	7.0	4.0	MPEC 2011-J52
Lemmon-Siding Spring (C/2008 FR75)	29.3080	9	2010	4.510894	1.002335	61.1760	80.4282	218.2690	5.0	4.0	MPEC 2011-J52
McNaught (C/2009 F2)	13.8283	11	2009	5.874281	0.982741	59.3759	336.3165	214.0565	6.0	4.0	MPEC 2011-J52

Kometa	př. (UT)	př. (AU)	ex.	I. °	arg.př.	d.v.u. °	a.m. n	zveřejnění	
McNaught (C/2009 F4)	31.7546	12 2011	5.454867	1.002436	79.3434	260.3738	53.5772	3.0 4.0	MFEC 2011-052
McNaught (C/2009 K5)	30.0068	4 2010	1.422459	1.000704	103.8774	66.1727	257.8578	7.5 4.0	MFEC 2011-028
Garradd (C/2009 F1)	23.6872	12 2011	1.550775	1.000897	106.1893	90.7401	325.9958	4.0 4.0	MFEC 2011-052
Leemmon (C/2009 S3)	10.7647	12 2011	6.474521	1.001714	60.3854	129.7262	225.1293	6.5 4.0	MFEC 2011-028
Leemmon (C/2009 US99)	16.2742	12 2010	3.931185	1.008124	130.1008	60.6550	321.0093	9.0 4.0	MFEC 2011-052
Catalina (C/2009 Y1)	28.9009	1 2011	2.520509	0.993357	107.3164	127.3911	160.2773	9.0 4.0	MFEC 2011-052
Cardinal (C/2010 B1)	7.0775	2 2011	2.941467	0.999034	101.9763	211.5249	277.2136	7.5 4.0	MFEC 2011-052
Scotti (P/2010 C1)	30.8080	11 2009	5.234100	0.259616	9.1402	3.5929	142.0250	9.5 4.0	MFEC 2011-028
WISE (P/2010 D2)	5.2583	3 2010	3.659154	0.453239	57.1716	120.0805	319.8380	16.0 4.0	MFEC 2011-028
Jarnac (P/2010 E2)	7.8313	4 2010	2.398515	0.722073	15.4383	8.2625	177.8991	14.0 4.0	MFEC 2011-028
Scotti (C/2010 F3)	4.2147	8 2010	5.446472	0.913008	4.6474	31.2243	157.4080	8.5 4.0	MFEC 2011-028
WISE-Garradd (C/2010 FB87)	7.3882	11 2010	2.842730	0.990580	107.6266	265.0237	89.9005	10.0 4.0	MFEC 2011-052
Hill (C/2010 G2)	2.0393	9 2011	1.980878	0.979459	103.7447	137.4181	246.7784	8.0 4.0	MFEC 2011-052
WISE (C/2010 G3)	11.1399	4 2010	4.907225	0.998557	108.2660	75.2071	313.7264	8.5 4.0	MFC 74637
Scotti (P/2010 HS)	15.2963	4 2010	6.025512	0.155903	14.0892	174.9584	24.9003	13.0 2.0	MFC 74637
McNaught (C/2010 J2)	3.9153	6 2010	3.387178	0.999439	125.8528	4.6295	311.7966	9.0 4.0	MFEC 2011-052
Catalina (C/2010 L3)	10.2798	11 2010	9.882840	0.999448	102.6320	121.7653	38.2739	4.5 4.0	MFEC 2011-028
LINEAR (C/2010 RL)	15.5659	5 2012	5.667742	0.996352	156.9590	113.8001	343.6979	6.0 4.0	MFEC 2011-028
LINEAR (C/2010 SL)	20.2378	5 2013	5.903015	0.999688	125.3393	118.5789	93.4466	3.5 4.0	MFC 74637
LINEAR (P/2010 WK)	19.7543	10 2010	1.765187	0.691986	11.4791	40.8507	11.4879	14.5 2.0	MFEC 2011-028
Elenin (C/2010 X1)	10.7172	9 2011	0.482408	1.000063	1.8395	343.7988	323.2351	10.0 4.0	MFEC 2011-052
Scotti (P/2011 AS)	22.5036	12 2010	1.558768	0.498587	4.4739	94.5888	54.7259	16.5 4.0	MFEC 2011-052
Gibbs (C/2011 R3)	16.0616	12 2011	2.344673	0.998201	26.0750	141.1565	124.9011	10.0 4.0	MFEC 2011-052
McNaught (C/2011 C1)	17.9993	4 2011	0.883408	0.997602	16.8260	84.4695	192.4401	15.5 4.0	MFEC 2011-052
Gibbs (P/2011 C2)	9.8523	1 2012	5.387698	0.268180	10.9129	160.7420	12.1936	9.0 4.0	MFC 74638
Gibbs (C/2011 C3)	7.5291	4 2011	1.516887	0.995261	49.3760	206.8106	20.8899	17.0 4.0	MFEC 2011-052
LINEAR (C/2011 F1)	8.8275	1 2013	1.818255	0.998436	56.6206	132.6253	85.1748	5.0 4.0	MFEC 2011-052
McNaught (C/2011 G1)	16.5246	9 2011	2.154451	1.000000	162.2348	354.5973	152.5947	12.0 4.0	MFEC 2011-052
Leemmon (C/2011 H1)	5.4202	2 2006	6.812967	0.973443	71.1366	100.1548	35.1258	2.0 4.0	MFEC 2011-052
LINEAR (C/2011 J1)	29.4980	12 2010	1.714018	0.509077	23.4930	30.9836	219.4856	16.5 2.0	MFEC 2011-052
LINEAR (C/2011 J2)	29.6479	12 2013	3.479486	0.998030	122.9663	84.9167	163.8811	6.0 4.0	MFEC 2011-052
P/Giacobini-Zinner (21P)	11.7756	2 2012	1.030898	0.707060	31.9103	172.5762	195.3979	9.0 4.0	MFEC 2011-028
P/Schwassmann-Wachmann (29P)	21.4616	7 2004	5.724386	0.044809	9.3868	49.7007	312.6196	4.0 6.0	MFC 74638
P/Forbes (37P)	11.0055	12 2011	1.575165	0.540916	6.9564	329.3791	315.0416	10.5 4.8	MFC 74638
P/Smirnov-Chernykh (74P)	28.4050	7 2009	3.556137	0.147220	6.6493	86.9563	171.0797	9.0 4.0	MFEC 2011-028
P/Shoemaker-Levy (118P)	2.3649	1 2010	1.983636	0.427666	8.5088	302.1488	151.8039	12.0 4.0	MFEC 2011-028
P/West-Hartley (123P)	4.4855	7 2011	2.128904	0.448217	15.3571	102.8257	46.6004	4.0 10.0	MFEC 2011-028
P/Van Ness (213P)	16.2348	6 2011	2.122634	0.379577	10.2396	3.3215	312.6727	10.5 4.0	MFC 74638
P/LINEAR-NEAT (231P)	16.7650	5 2011	3.032846	0.246495	12.3269	42.4841	133.1005	14.5 2.0	MFEC 2011-028
P/Larson (250P)	14.3720	11 2010	2.214037	0.406669	13.2930	44.8947	73.7548	14.5 4.0	MFC 74639

Zdroje a odkazy:

- [1] Minor Planet Center; <http://minorplanetcenter.net/>
- [2] The COCD Homepage; <http://www.comethunter.de/>

KOMETY POZOROVÁNÍ

KOMETY V DUBNU A KVĚTNU 2010

Jiří Srba, 17. května, Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

V následující lunaci budou na obloze dvě jasnější komety, obě však dost nevhodných podmínkách pro pozorování. Nejjasnější by stále měla být **C/2011 C1 (McNaught)**, která je podle posledních pozorování stále jasnější 10 mag. Pro pozorování od nás je tato kometa vysloveně nevhodná, neboť se ráno dostává jen asi 10° nad jihovýchodní obzor. Geometrické podmínky pro její pozorování se budou mírně zlepšovat, kometa však bude výrazně slábnout. Naleznete v souhvězdí Ryb (Psc), uveřejňujeme jen efemeridu. Mapa je ke stažení na webu www.kommet.cz.

[\[http://www.kommet.cz/maps/2011/2011-0506-c2011c1.pdf\]](http://www.kommet.cz/maps/2011/2011-0506-c2011c1.pdf)

Druhou jasnou kometou na hranici 10 mag je očekávaná **C/2009 P1 (Garradd)**. Ta se vyhoupla z jižních oblastí oblohy a v současnosti je pozorovatelná v souhvězdí Vodnáře (Aqr). Podmínky pro její pozorování se budou nadále zlepšovat, na konci této lunace bude ráno již více jak 20° nad jihovýchodním obzorem. Uveřejňujeme vyhledávací mapku.

[\[http://www.kommet.cz/maps/2011/2011-0506-c2009p1.pdf\]](http://www.kommet.cz/maps/2011/2011-0506-c2009p1.pdf)

Další komety pozorovatelné ze severní polokoule jsou slabší 13 mag. Za zmínku stojí především **C/2010 X1 (Elenin)**, která bude v následující lunaci pozorovatelná naposledy před konjunkcí se Sluncem. V současnosti se její jasnost pohybuje kolem 14 mag, ale začátkem června by mohla být 12 mag. Kometu naleznete v souhvězdí Lva (Leo). Uveřejňujeme vyhledávací mapku.

[<http://www.kommet.cz/mapy/2011/2011-0506-29p+c2010x1.pdf>]

Dále bychom neměli zapomenout také na kometu **29P/Schwassmann-Wachmann**, která v minulé lunaci prošla slabým outburstem. V současnosti je mírně jasnější 13 mag. Také tato kometa se blíží do konjunkce se Sluncem a tato lunace je poslední, kdy ji bude možné pozorovat. Kometu 29P nalezneme v souhvězdí Sextantu (Sex). Uveřejňujeme vyhledávací mapku.

[<http://www.kommet.cz/mapy/2011/2011-0506-29p+c2010x1.pdf>]

Opět spíše pro úplnost zveřejňujeme také efemeridy dalších komet, které jsou ve vhodné poloze pro pozorování od nás a jejich jasnost je alespoň v teoretickém dosahu velkých přístrojů. Jednak je to **123P/West-Hartley**, kometa by měla být již kolem 14 mag, ale podmínky pro její pozorování jsou při tomto návratu dost špatné. Opět uveřejňujeme efemeridu komety dlouhodobě aktivní komety **C/2005 L3 (McNaught)**, která byla v uplynulé lunaci neobvykle jasná, ve vizuálním dosahu velkých přístrojů (a jejíž pozorování jsou velmi cenná). Uveřejňujeme také efemeridu pro kometu **C/2006 S3 (LONEOS)**, jejíž jasnost se pohybuje kolem 14 mag. Mapka pro tuto kometu je ke stažení na níže uvedené adrese.

[<http://www.kommet.cz/mapy/2011/2011-0506-c2006s3.pdf>]

Nejjasnější z těchto slabších komet je **C/2010 G2 (Hill)**, dosahuje jasnosti kolem 13,5 mag. Kometa přechází z Kefeje (Cep) do Žirafy (Cam). Ve Zpravodaji uveřejňujeme jen efemeridu, mapku si můžete stáhnout.

[<http://www.kommet.cz/mapy/2011/2011-0506-c2010g2.pdf>]

Efemeridy jmenovaných komet byly vytvořeny v programu Seichi Yoshidy Comet for Win a jsou uváděny v následujícím tvaru: Date (pro dané datum ve tvaru rrrr-mm-dd.dd SEČ), R.A. - rektascenze (ss mm.mmm), Decl. - deklinace (ss mm.mmm), r - vzdálenost od Slunce v AU, d - vzdálenost od Země v AU, Elong. - elongace ve °, m1 - očekávaná jasnost v magnitudách (vypočítána z fotometrických parametrů) a Best Time - udává nejvhodnější čas (v SEČ, s přihlédnutím k pozici Měsíce) pro sledování dané komety, s doplněným údajem o jejím aktuálním azimutu (A - 0°=jih, 90°=západ) a výšce nad obzorem v daném okamžiku.

	Date	R.A.	Decl.	r	d	Elong	m1	Best Time (A, h)
29P/Schwassmann-Wachmann								
								MPC 42666
	2011- 5-15.00	10 41.68	1 39.0	6.255	5.875	107	15.8	21:11 (38, 35)
	2011- 5-20.00	10 42.08	1 39.0	6.255	5.952	102	15.8	21:21 (46, 32)
	2011- 5-25.00	10 42.71	1 37.6	6.256	6.030	98	15.9	21:31 (53, 28)
	2011- 5-30.00	10 43.58	1 34.7	6.256	6.108	93	15.9	21:40 (60, 25)
	2011- 6- 4.00	10 44.67	1 30.5	6.256	6.188	89	15.9	21:48 (66, 21)
	2011- 6- 9.00	10 45.98	1 24.8	6.256	6.267	84	15.9	21:54 (71, 17)
	2011- 6-14.00	10 47.49	1 17.8	6.257	6.345	80	16.0	21:59 (76, 13)
	2011- 6-19.00	10 49.19	1 9.5	6.257	6.423	76	16.0	22:02 (80, 10)
123P/West-Hartley								
								MPC 62881
	2011- 5-15.00	7 22.45	34 56.4	2.166	2.589	54	14.5	21:11 (107, 32)
	2011- 5-20.00	7 34.24	34 23.6	2.159	2.622	52	14.5	21:21 (110, 29)
	2011- 5-25.00	7 46.10	33 47.5	2.153	2.655	50	14.4	21:31 (112, 26)
	2011- 5-30.00	7 58.02	33 8.0	2.148	2.688	48	14.4	21:40 (114, 23)
	2011- 6- 4.00	8 9.96	32 25.2	2.143	2.719	46	14.4	21:48 (117, 20)
	2011- 6- 9.00	8 21.90	31 39.1	2.139	2.750	43	14.5	21:54 (118, 18)
	2011- 6-14.00	8 33.81	30 49.7	2.135	2.779	41	14.5	21:59 (120, 15)
	2011- 6-19.00	8 45.66	29 57.3	2.133	2.808	40	14.5	22:02 (121, 13)
213P/Van Ness								
								MPC 65058
	2011- 5-15.00	22 18.48	-12 15.8	2.136	2.035	81	15.3	2:43 (300, 8)
	2011- 5-20.00	22 25.95	-11 13.2	2.132	1.979	84	15.3	2:33 (300, 9)
	2011- 5-25.00	22 33.08	-10 10.6	2.129	1.924	87	15.2	2:24 (300, 10)
	2011- 5-30.00	22 39.84	-9 8.1	2.127	1.869	90	15.1	2:16 (300, 12)
	2011- 6- 4.00	22 46.19	-8 6.0	2.125	1.815	92	15.1	2:09 (301, 14)
	2011- 6- 9.00	22 52.12	-7 4.4	2.124	1.762	95	15.0	2:04 (302, 16)
	2011- 6-14.00	22 57.59	-6 3.7	2.123	1.710	99	14.9	2:01 (304, 18)
	2011- 6-19.00	23 2.58	-5 4.0	2.123	1.659	102	14.9	2:00 (307, 21)
240P/NEAT								
								MPC 71683
	2011- 5-15.00	8 9.79	39 26.8	2.702	2.989	63	18.7	21:11 (104, 42)
	2011- 5-20.00	8 18.88	38 53.9	2.723	3.061	61	18.8	21:21 (107, 39)
	2011- 5-25.00	8 27.98	38 19.5	2.744	3.132	58	18.9	21:31 (110, 35)
	2011- 5-30.00	8 37.07	37 43.8	2.765	3.202	55	18.9	21:40 (112, 32)
	2011- 6- 4.00	8 46.14	37 6.8	2.786	3.270	53	19.0	21:48 (114, 29)
	2011- 6- 9.00	8 55.16	36 28.6	2.808	3.337	50	19.1	21:54 (117, 26)
	2011- 6-14.00	9 4.13	35 49.2	2.830	3.402	48	19.2	21:59 (119, 23)
	2011- 6-19.00	9 13.03	35 8.9	2.851	3.466	45	19.2	22:02 (120, 21)
McNaught (C/2005 L3)								
	2011- 5-15.00	10 36.20	41 20.9	9.980	9.922	90	19.0	21:11 (81, 66)
	2011- 5-20.00	10 34.91	41 5.8	10.005	10.024	86	19.0	21:21 (87, 61)
	2011- 5-25.00	10 33.85	40 50.1	10.031	10.126	81	19.0	21:31 (93, 56)
	2011- 5-30.00	10 33.02	40 33.8	10.056	10.226	77	19.1	21:40 (97, 51)
	2011- 6- 4.00	10 32.40	40 17.0	10.082	10.326	73	19.1	21:48 (102, 47)
	2011- 6- 9.00	10 31.99	40 0.0	10.107	10.423	69	19.1	21:54 (105, 42)
	2011- 6-14.00	10 31.78	39 42.8	10.133	10.518	65	19.2	21:59 (109, 38)
	2011- 6-19.00	10 31.75	39 25.5	10.159	10.611	61	19.2	22:02 (112, 35)

Elenin (C/2010 X1)

2011- 5-15.00	10 29.57	7 55.6	2.274	1.829	102	12.9	21:11	(45, 40)
2011- 5-20.00	10 27.96	8 6.1	2.202	1.832	97	12.7	21:21	(54, 36)
2011- 5-25.00	10 27.12	8 12.3	2.129	1.834	92	12.6	21:31	(61, 32)
2011- 5-30.00	10 27.03	8 14.0	2.055	1.834	87	12.4	21:40	(68, 28)
2011- 6- 4.00	10 27.68	8 11.4	1.980	1.833	82	12.3	21:48	(74, 23)
2011- 6- 9.00	10 29.07	8 4.4	1.905	1.830	78	12.1	21:54	(79, 19)
2011- 6-14.00	10 31.17	7 53.2	1.828	1.823	74	11.9	21:59	(83, 16)
2011- 6-19.00	10 33.95	7 37.9	1.750	1.813	70	11.7	22:02	(87, 12)

McNaught (C/2011 C1)

2011- 5-15.00	0 11.44	12 3.3	1.009	1.376	46	13.7	2:43	(262, 9)
2011- 5-20.00	0 27.73	12 58.6	1.054	1.425	47	14.0	2:33	(260, 9)
2011- 5-25.00	0 42.96	13 46.5	1.104	1.472	48	14.3	2:24	(259, 9)
2011- 5-30.00	0 57.20	14 27.6	1.157	1.515	49	14.5	2:16	(258, 9)
2011- 6- 4.00	1 10.49	15 2.5	1.213	1.555	51	14.8	2:09	(258, 9)
2011- 6- 9.00	1 22.87	15 31.5	1.272	1.591	52	15.1	2:04	(258, 10)
2011- 6-14.00	1 34.38	15 55.3	1.332	1.624	54	15.3	2:01	(258, 11)
2011- 6-19.00	1 45.05	16 14.0	1.394	1.653	57	15.5	2:00	(260, 13)

C/2006 S3 (LONEOS)**MPC 68901**

2011- 5-15.00	20 16.79	-4 42.0	5.727	5.339	107	13.2	2:43	(324, 29)
2011- 5-20.00	20 13.44	-4 40.4	5.711	5.238	113	13.2	2:33	(327, 30)
2011- 5-25.00	20 9.69	-4 40.2	5.694	5.141	118	13.1	2:24	(331, 32)
2011- 5-30.00	20 5.52	-4 41.4	5.679	5.048	124	13.1	2:16	(336, 33)
2011- 6- 4.00	20 0.95	-4 44.2	5.663	4.961	129	13.0	2:09	(341, 34)
2011- 6- 9.00	19 55.98	-4 48.6	5.647	4.881	135	13.0	2:04	(347, 34)
2011- 6-14.00	19 50.65	-4 54.7	5.632	4.808	140	12.9	2:01	(353, 35)
2011- 6-19.00	19 44.97	-5 2.5	5.617	4.743	146	12.9	22:47	(309, 22)

C/2009 P1 (Garradd)**MPC 67973**

2011- 5-15.00	23 0.97	-7 29.0	3.213	3.412	70	11.7	2:43	(289, 6)
2011- 5-20.00	23 1.62	-6 35.3	3.164	3.281	74	11.6	2:33	(290, 8)
2011- 5-25.00	23 1.87	-5 39.9	3.115	3.148	78	11.4	2:24	(291, 10)
2011- 5-30.00	23 1.65	-4 42.6	3.066	3.014	83	11.3	2:16	(293, 12)
2011- 6- 4.00	23 0.91	-3 43.1	3.017	2.879	87	11.1	2:09	(295, 15)
2011- 6- 9.00	22 59.56	-2 41.0	2.968	2.744	92	10.9	2:04	(298, 18)
2011- 6-14.00	22 57.52	-1 36.1	2.920	2.609	97	10.7	2:01	(302, 22)
2011- 6-19.00	22 54.68	-0 27.8	2.871	2.476	102	10.5	2:00	(306, 26)

C/2009 Y1 (Catalina)**MPC 70361**

2011- 5-15.00	23 47.53	14 24.9	2.765	3.268	52	16.0	2:43	(265, 15)
2011- 5-20.00	23 50.22	13 48.2	2.787	3.220	56	16.0	2:33	(267, 16)
2011- 5-25.00	23 52.57	13 8.6	2.810	3.167	60	16.0	2:24	(269, 17)
2011- 5-30.00	23 54.56	12 25.8	2.833	3.111	64	16.0	2:16	(271, 18)
2011- 6- 4.00	23 56.17	11 39.0	2.858	3.051	69	16.0	2:09	(274, 19)
2011- 6- 9.00	23 57.35	10 47.8	2.882	2.989	74	16.0	2:04	(277, 20)
2011- 6-14.00	23 58.08	9 51.6	2.908	2.925	79	16.0	2:01	(281, 22)
2011- 6-19.00	23 58.34	8 49.8	2.934	2.859	84	16.0	2:00	(286, 24)

C/2010 G2 (Hill)**MPC 70816**

2011- 5-15.00	0 6.97	88 29.2	2.375	2.516	70	13.8	2:43	(182, 50)
2011- 5-20.00	4 58.97	87 15.9	2.343	2.534	67	13.7	21:21	(176, 48)
2011- 5-25.00	6 6.34	84 55.2	2.313	2.554	64	13.7	21:31	(172, 48)
2011- 5-30.00	6 32.66	82 33.7	2.283	2.575	62	13.6	21:40	(170, 46)
2011- 6- 4.00	6 47.95	80 17.6	2.255	2.595	59	13.6	21:48	(167, 45)
2011- 6- 9.00	6 58.74	78 8.1	2.228	2.615	56	13.6	21:54	(166, 43)
2011- 6-14.00	7 7.20	76 5.4	2.201	2.633	54	13.5	21:59	(165, 41)
2011- 6-19.00	7 14.28	74 9.3	2.176	2.648	52	13.5	22:02	(164, 38)

Jakub Černý, 12. května 2011

V uplynulých několika týdnech se v diskuzní skupině na Yahoo „comet-ml“ strhlo několik zajímavých diskuzí, shrnutí nejzajímavějšího přináší následující řádky.

Stránky s pozorováním komet

O zajímavé pozdvižení se postaral španělský pozorovatel a výzkumník komet José Navarro Pina. Ten představil na svém webu: <http://webs.ono.com/jpab/> nový projekt nazvaný *International Visual Observation of Comets*. Jedná se web, který shrnuje aktuální pozorování komet zasílaných přímo na mail, nebo sesbíraných (s dovolením pozorovatelů) ze skupiny CometObs. Na jednom místě lze tedy nalézt nejaktuálnější jasnosti komet od pozorovatelů z celého světa. Web tak zdá se zaplnil prázdné místo (poté co před několika roky skončila podobná stránka od C. Morrise). Otázka je, zda a jak dlouho autor vydrží v takovém tempu stránku spravovat.

Reakce diskutujících byly rozporuplné a rozdělily se ze základu na dvě hlavní skupiny. První skupina přijala novou službu s nadšením. Druhá naopak varovala před štěpením pozorování mezi více webů a nedostatečným odkazem na oficiální celosvětovou databázi ICQ. Hlavní obavou bylo především to, aby nevznikalo mnoho nezávislých databází, které by narušili smysluplnost vizuálního pozorování. Na druhé straně se ale ozvali také kritici současného fungování ICQ, jedná se především o mladší generaci pozorovatelů. Zatímco ta starší generace je více méně zvyklá na standard ICQ, mladí pozorovatelé naopak vidí nové možnosti, které poskytuje moderní doba a internet. Na to navazuje aktivita slovinských astronomů z observatoře Crni Vrh s projektem COBS.

Stránky COBS

Slovinci totiž přišli s novou stránkou <http://www.observatorij.org/cobs/> která slouží jako online databáze vizuálních pozorování komet v přísně dodržovaném mezinárodním formátu ICQ. Služba chybějící již roky komunitě pozorovatelů komet nyní přichází ze samostatné aktivity Jure Zajkrajška z Crni Vrhu.

Comet Observers databáze přichází s úplně novými funkcemi:

- lze vkládat vizuální i CCD pozorování přes webové rozhraní, buď ve formátu ICQ, nebo formuláře, který pozorování do formátu následně upraví

- skladovaná data jsou volně přístupná na webu pro kohokoliv!
- data lze třídit podle komet, data a typu pozorování, lze je libovolně stahovat dle potřeby ve formátu datového souboru ICQ. Data se automaticky vykreslují do grafu.
- pozorovatel také přehledně uvidí historii svých napozorovaných dat a může si je kdykoliv stáhnout zpět.
- databáze zobrazuje statistiky uložených pozorovatelů a top pozorovatelů

Jure aktuálně vyvíjí systém pozorovatelských skupin, který by správcům databází měl znatelně usnadnit správu pozorování všech členů skupiny a vytváření jejich statistik.

To již byl dostatečný důvod proto nahrát česká data na tuto novou databázi. Vizualní data byla již úspěšně nahrána a jsou nyní volně dostupná online, včetně historických pozorování z 50. let! Podobný osud čeká také balík našich CCD dat.

Aktuálně databáze disponuje k 11. květnu 2011 pozorování od **102 pozorovatelů**, kteří pozorovali celkem **316 komet** a přispěli **9651 pozorováními (9132 vizuální, 519 CCD)**. Mnoho komet má krásně pokryté celé návraty, řada periodických dokonce i více návratů. Více než polovina všech dat patří českým pozorovatelům a to svá data ještě nevložil například Martin Lehký, který posílá data do ICQ sám. Ukazuje to na sílu českých pozorovatelů a výbornou tradici vizuálního pozorování komet z naší malé země.

Do budoucna jsme se rozhodli data nezasílat pouze na ICQ, ale také je zároveň nahrávat do nové databáze, aby byly volně dostupná všem.

Prospekt komety Elenin

Menší odbočkou dvou výše uvedených témat byla kometa Elenin. Ta se stala oblíbeným tématem tvůrců katastrofických scénářů a konspiračních teorií, jedna z podobných stránek uveřejnila předpověď o jasnosti komety dosahující v maximu -20 mag! To je samozřejmě nesmysl, rozvinula se tedy diskuze o možném rozpadu komety při průletu perihelem.

Poměrně často přijímaná formule kritické absolutní magnitudy (John Bortle; "Post-Perihelion survival of comets with small q", ICQ Vol. 13, No. 3 - Whole Number 79, July 1991, pp. 89-91.):

$$H_{10} = 7.0 + 6 q \text{ (mag)}$$

udává pro kometu Elenin kritickou absolutní magnitudu pro přežití průletu 9.89 mag, což je nad původně přijímanou hodnotu 10 mag pro tuto kometu. Nová vizuální pozorování ale dávají za pravdu spíše možnosti, že kometa

průlet přežije, dle nich by absolutní magnituda mohla být kolem 8 mag a to je již bezpečné.

V této souvislosti jsem vytvořil seznam některých komet, které od roku 1995 nepřežily průlet kolem Slunce v porovnání s kometou Elenin.

Kometa	m0	n	orig 1/a	q	Perioda (let)
C/1996 Q1 (Tabur)	6,6	6,0	0,0019533	0,839811	11 584
C/1997 N1 (Tabur)	10,5	4,0	-0,0001202*	0,395626	Hyperbolic
C/1999 S4 (LINEAR)	8,3	3,2	0,0000029	0,765138	202 489 731
C/2002 O4 (Hoenig)	7,0	10,0	-0,000786	0,776203	Hyperbolic
C/2009 O2 (Catalina)	10,0	4,6	0,000325	0,695454	170 677
C/2009 R1 (McNaught)	6,5	4,8	0,000013	0,405026	21 334 623
C/2010 X1 (Elenin)	8,0	4,9	0,000011	0,482457	27 410 122

Uvedené jsou hodnoty m_0 = absolutní magnituda, n = parametr určující strmost změny jasnosti, orig 1/a je parametr původní dráhy před průchodem planetární soustavou a q je vzdálenost přísluní, doplněná o původní periodou komety. (* u druhé komety Tabur nebyla spočítána, je tak uvedena aktuální hodnota).

Z tabulky je vidět, že mnoho podobných komet průlet kolem Slunce nepřežilo, i když byly mimo kritickou mez stanovenou J. Bortlem. Možnost rozpadu komety Elenin je tedy stále jedním z možných scénářů jeho podzimního návratu.

Objevitel komety Leonid Elenin mne informoval o provedeném měření v období 12.-13. dubna, které indikuje možnou periodu rotace jádra na 2,5 hodin. Pokud by byla rotace skutečná, průměr jádra by musel být jen několik set metrů, jinak by došlo k jeho rozpadu.

Zdroje: <http://jcometobs.web.fc2.com/> , <http://aerith.net/>

KOMETY
POZOROVÁNÍ
CCD

CCD FOTOMETRIE KOMET — LEDEN AŽ BŘEZEN 2011

Jiří Srba, 17.5. 2011, Hvězdárna Valašské Meziříčí

Svá CCD pozorování zaslal Emil Březina (BRE03) – Hvězdárna Vsetín (SBIG ST-7).

Prvních 11 znaků (**KOMETA**) je vyhrazeno pro kód definitivního nebo provizorního označení komety; následuje datum a čas (DATUM---(UT)) pozorování ve formátu rrrr mm dd.dd; m - označuje metodu pozorování (dk - CCD + fotometrický R filtr, korekce na místní hodnotu extinkce); MAG. - odhadovaná celková jasnost komety; RF - jsou označení zdroje jasností srovnávacích hvězd užívaných v ICQ; AP - průměr objektivu použitého dalekohledu v cm, T - typ dalekohledu podle ICQ (L=newton, M=Maksutov-Cassegrain); F/EXP - je světelnost a délka expozice v sekundách; COMA - informace o průměru komy v úhlových minutách; TAIL'-PA° - délka ohonu v úhlových minutách a jeho poziční úhel ve stupních (není-li vyplněno ohon nebyl zaznamenán); ap.' - údaj o průměru použité fotometrické clony v úhlových minutách.

*****KOMETA**DATUM---(UT) m MAG. RF AP. T F/EXP COMA TAIL'-PA° OBS.. ap. '**

C/2005 L3 (McNaught)

2005L3	2011	03	01.99	dk	18.2	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.15m
2005L3	2011	03	01.99	dk	17.3	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.29m
2005L3	2011	03	01.99	dk	16.4	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.59m
2005L3	2011	03	07.92	dk	18.2	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.15m
2005L3	2011	03	07.92	dk	17.1	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.29m
2005L3	2011	03	07.92	dk	16.5	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.59m

=> 2011 Mar. 1.99: Possible tail 0.5' long in p.a. 204 deg [BRE03].

C/2009 K5 (McNaught)

2009K5	2011	01	30.73	dk	17.8	LB	30	L	6a800	> 0.5	ICQ XX BRE03	a	2C	0.15m
2009K5	2011	01	30.73	dk	17.0	LB	30	L	6a800	> 0.5	ICQ XX BRE03	a	2C	0.29m
2009K5	2011	01	30.73	dk	16.7	LB	30	L	6a800	> 0.5	ICQ XX BRE03	a	2C	0.59m

=> 2011 Jan. 30.73: Poor conditions [BRE03].

C/2010 G2 (Hill)

2010G2	2011	03	01.97	dk	17.5	LB	30	L	6a800	0.4	ICQ XX BRE03	a	2C	0.15m
2010G2	2011	03	01.97	dk	16.4	LB	30	L	6a800	0.4	ICQ XX BRE03	a	2C	0.29m
2010G2	2011	03	01.97	dk	15.9	LB	30	L	6a800	0.4	ICQ XX BRE03	a	2C	0.59m

C/2010 X1 (Elenin)

2010X1	2011	03	29.91	dk	17.1	LB	30	L	6a800	0.4	ICQ XX BRE03	a	2C	0.15m
2010X1	2011	03	29.91	dk	16.3	LB	30	L	6a800	0.4	ICQ XX BRE03	a	2C	0.29m
2010X1	2011	03	29.91	dk	16.2	LB	30	L	6a800	0.4	ICQ XX BRE03	a	2C	0.59m
2010X1	2011	03	30.86	dk	17.1	LB	30	L	6a760	0.3	ICQ XX BRE03	a	2C	0.15m
2010X1	2011	03	30.86	dk	16.3	LB	30	L	6a760	0.3	ICQ XX BRE03	a	2C	0.29m
2010X1	2011	03	30.86	dk	16.2	LB	30	L	6a760	0.3	ICQ XX BRE03	a	2C	0.59m

=> 2011 Mar. 29.91: Stellar appearance [BRE03].

2011 Mar. 30.86: Stellar appearance [BRE03].

29P/Schwassmann-Wachmann

29	2011	02	07.90	dk	17.2	LB	30	L	6a800	> 0.8	ICQ XX BRE03	a	2C	0.15m
29	2011	02	07.90	dk	16.1	LB	30	L	6a800	> 0.8	ICQ XX BRE03	a	2C	0.29m
29	2011	02	07.90	dk	15.2	LB	30	L	6a800	> 0.8	ICQ XX BRE03	a	2C	0.59m
29	2011	02	07.90	dk	14.6	LB	30	L	6a800	> 0.8	ICQ XX BRE03	a	2C	1.17m
29	2011	02	07.90	dk	14.4	LB	30	L	6a800	> 0.8	ICQ XX BRE03	a	2C	2.35m
29	2011	03	01.93	dk	16.3	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.15m
29	2011	03	01.93	dk	15.5	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.29m
29	2011	03	01.93	dk	15.1	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.59m
29	2011	03	01.93	dk	14.6	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	1.17m
29	2011	03	07.87	dk	16.0	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.15m
29	2011	03	07.87	dk	15.2	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.29m
29	2011	03	07.87	dk	14.7	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.59m
29	2011	03	07.87	dk	14.4	LB	30	L	6a800	> 0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	1.17m
29	2011	03	22.87	dk	14.5	LB	30	L	6a800	0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.15m
29	2011	03	22.87	dk	13.6	LB	30	L	6a800	0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.29m
29	2011	03	22.87	dk	13.2	LB	30	L	6a800	0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	0.59m
29	2011	03	22.87	dk	13.0	LB	30	L	6a800	0.6	ICQ XX BRE03	a	2C	1.17m
29	2011	03	29.85	dk	15.7	LB	30	L	6a800	1.0	> 0.5m357 ICQ XX BRE03	a	2C	0.15m
29	2011	03	29.85	dk	14.5	LB	30	L	6a800	1.0	> 0.5m357 ICQ XX BRE03	a	2C	0.29m
29	2011	03	29.85	dk	13.6	LB	30	L	6a800	1.0	> 0.5m357 ICQ XX BRE03	a	2C	0.59m
29	2011	03	29.85	dk	13.1	LB	30	L	6a800	1.0	> 0.5m357 ICQ XX BRE03	a	2C	1.17m

* formát je detailně popsán zde: <http://www.cfa.harvard.edu/icq/ICQFormat.html>

29	2011 03 29.85 dk 13.0 LB 30 L 6a800 1.0	> 0.5m357 ICQ XX BRE03 a 2C 2.35m
29	2011 03 30.84 dk 15.7 LB 30 L 6a800 1.1	> 0.6m002 ICQ XX BRE03 a 2C 0.15m
29	2011 03 30.84 dk 14.6 LB 30 L 6a800 1.1	> 0.6m002 ICQ XX BRE03 a 2C 0.29m
29	2011 03 30.84 dk 13.7 LB 30 L 6a800 1.1	> 0.6m002 ICQ XX BRE03 a 2C 0.59m
29	2011 03 30.84 dk 13.2 LB 30 L 6a800 1.1	> 0.6m002 ICQ XX BRE03 a 2C 1.17m
29	2011 03 30.84 dk 13.0 LB 30 L 6a800 1.1	> 0.6m002 ICQ XX BRE03 a 2C 2.35m

2011 Mar. 22.87: Elongated coma in p.a. 1 deg; a 13.8 mag star placed 28" from the central condensation [BRE03].

103P/Hartley

103	2011 02 07.80 dk 15.9 LB 30 L 6a800 > 0.9	ICQ XX BRE03 a 2C 0.15m
103	2011 02 07.80 dk 14.8 LB 30 L 6a800 > 0.9	ICQ XX BRE03 a 2C 0.29m
103	2011 02 07.80 dk 14.0 LB 30 L 6a800 > 0.9	ICQ XX BRE03 a 2C 0.59m
103	2011 02 07.80 dk 13.1 LB 30 L 6a800 > 0.9	ICQ XX BRE03 a 2C 1.17m
103	2011 03 01.89 dk 16.9 LB 30 L 6a760 > 0.3	ICQ XX BRE03 a 2C 0.15m
103	2011 03 01.89 dk 15.9 LB 30 L 6a760 > 0.3	ICQ XX BRE03 a 2C 0.29m
103	2011 03 01.89 dk 15.6 LB 30 L 6a760 > 0.3	ICQ XX BRE03 a 2C 0.59m
103	2011 03 07.88 dk 16.7 LB 30 L 6a800 0.5	ICQ XX BRE03 a 2C 0.15m
103	2011 03 07.88 dk 15.8 LB 30 L 6a800 0.5	ICQ XX BRE03 a 2C 0.29m
103	2011 03 07.88 dk 15.4 LB 30 L 6a800 0.5	ICQ XX BRE03 a 2C 0.59m
103	2011 03 30.81 dk 17.3 LB 30 L 6a800 0.4	ICQ XX BRE03 a 2C 0.15m
103	2011 03 30.81 dk 16.5 LB 30 L 6a800 0.4	ICQ XX BRE03 a 2C 0.29m
103	2011 03 30.81 dk 16.2 LB 30 L 6a800 0.4	ICQ XX BRE03 a 2C 0.59m

=> 2011 Feb. 7.80: Dense star field; a 16.3 mag and 16.0 mag stars placed 12" and 29" respectively from the central condensation [BRE03].

=> 2011 Mar. 1.89: Dense star field [BRE03].

=> 2011 Mar. 7.88: Dense star field [BRE03].

=> 2011 Mar. 30.81: Stellar appearance [BRE03].

240P/NEAT

240	2011 02 07.85 dk 17.3 LB 30 L 6a800 > 0.5	ICQ XX BRE03 a 2C 0.15m
240	2011 02 07.85 dk 16.5 LB 30 L 6a800 > 0.5	ICQ XX BRE03 a 2C 0.29m
240	2011 02 07.85 dk 16.4 LB 30 L 6a800 > 0.5	ICQ XX BRE03 a 2C 0.59m

HISTORIE SMPH

MOJE VZPOMÍNKY NA DOC. V. ZNOJILA

Miroslav Šulc, 5.5. 2011

Vladimíra Znojila jsem poznal přibližně v r. 1956 (tehdy mu bylo cca 14,5 r.), kdy se dostavil na schůzi meteorické sekce při Oblastní hvězdárně v Brně (konala se tehdy v místnostech astronomického ústavu přírodovědecké fakulty MU). Měl tehdy obsáhlý rozhovor s prom. fyz. Zdeňkem Kvízem, v němž obhajoval své pozorovací metody – pokud si vzpomínám. Ty se zřejmě vymykalý tehdejšími názorům.

Již v tomto roce prokázal ale vysokou schopnost logického myšlení. Na jakési astronomické konferenci, na níž se učení mužové dohadovali o jakési teorii, vyslovil vlastní teoretický názor, s nímž ho ale doslova kterýsi astronom poslal 'k rybníku, aby se u něj opaloval se slečnou'. Ukázalo se, že tato rada byla nemístná, protože Vladimír měl pravdu.

Vladimír Znojil se zabýval astronomií od svých 11 let, tedy od r. 1953 na hvězdárně v Prostějově, kde byl veden jejím ředitelem A. Neckařem. Kromě meteorické astronomie se zabýval také pozorováním planet (dalekohledem s průměrem 30 nebo 35 cm); v jednom čísle publikace prostějovské

hvězdárny byla uveřejněna jeho kresba Marsu s neuvěřitelnými podrobnostmi.

V. Znojil měl však skutečně neobyčejně kvalitní zrak. Byl schopen vidět hvězdy 7. magnitudy v situaci, kdy ostatní pozorovatelé měli $m_{hv} = 6$ mag. Kromě toho se vyznačoval zvláštností, že nejvyšší citlivost při nočním vidění měl v centru žluté skvrny, zatímco normální oko je maximálně citlivé na periférii (asi 12° od optické osy oka). (Tato anomálie je ve fyziologii známa a je sdružena s posunutím maxima spektrální citlivosti o několik nanometrů k větším vlnovým délkám.)

Po druhé (pokud si vzpomínám) jsem se s Vladimírem setkal v celostátním kole matematické olympiády v Praze v r. 1958. Seděl přímo vedle mne, ale na nějakou rozpravu nebyl čas. Vladimír se také pravděpodobně účastnil meteorických konferencí v Brně v r. 1956 a 1957, na to si ale nevzpomínám.

Blíže jsem se s Vladimírem seznámil v létě r. 1959, kdy Jiří Grygar, tehdy čerstvý absolvent astronomie na MFF UK, zorganizoval akci SPOFA (Stanové Povalování Fatra), spočívající v táboření šesti mladíků a jedné dívky ve Vrátné dolině v Malé Fatře (poblíž vesnice Terchová).

Hned první den se Vladimír projevil jako schopný turista, když se s J. Kejvalem vydal na Rozsutec, z něhož se vrátili až v 22 h, když už se J. Grygar téměř vydal na cestu do služebny Horské služby. Vladimír to vysvětloval tím, že na noční turistiku je zvyklý. Deklaroval své chodecké schopnosti, kdy rychlost svého pohybu udával v rozmezí 6 – 12 km/h. Naše turistické výkony mu připadal chabé a vynutil si samostatný výlet na základě reversu následujícího znění:

„Prohlašuji, že jsem na vlastní nebezpečí a proti vůli účastníků tábora SPOFA odešel na celodenní výlet v neděli 12. 7. 1959. Jsem si vědom toho, že nevrátím-li se do 19 hodin do tábora, bude na můj náklad uvědoměna Horská služba a budou podniknuta potřebná opatření. V případě jakékoliv nehody nebudu vznášet žádné nároky vůči členům tábora SPOFA.“

Ve Vrátné 11.7. 1959, Vladimír Znojil; Svědci: Jiří Grygar, M. Šulc

Jak je patrné, Vladimír tento výlet přežil, dokonce bez úhony, a po okolních horách nachodil ten den asi 30 km.

V letech 1958 – 1963 studoval Vladimír na Matematicko-fyzikální fakultě UK v Praze a pokud se nemýlím, byl přijat na studium astronomie (tzv. směrné číslo bylo tehdy 1 student v dvouletém období). Začátkem 60. let (buď v r. 1961 nebo 1962) se zúčastnil studentských nepokojů u příležitosti Majálesu a měl s tím potíže. Doslechl jsem se dokonce, že uvažoval i o diverzních akcích.

V r. 1962 jsem se s ním setkal opět, a to na soustředění absolventů vojenské přípravy UK a MU, kteréžto se konalo o prázdninách r. 1962 v kasárnách automobilního praporu v Pacově. Poněvadž byl ovšem příslušníkem jiné roty (byly dvě a dohromady se tomu říkalo prapor), neměl jsem možnost s ním komunikovat.

Během studia na UK vedl Vladimír po dva roky skupinu nadšenců, kteří pozorovali v Roztokách za dosti otřesných podmínek (v zimě po pozorování přespávali na betonové podlaze!). Kromě toho se účastnil již od r. 1956 celostátních meteorických expedic.

První práce, kterou publikoval v Bull. Astr. Inst. Czech. se týkala pozorování meteorů z dlouhé základny (asi 40 km).

Po promoci v r. 1963 nastoupil Vladimír do zaměstnání na Lidové hvězdárně v Brně. Jeho pozorovací aktivita však byla v r. 1963 v Brně nepatrná. Souviselo to také se skutečností, že v září nastoupil presenční vojenskou službu. Zde vyšla najevo druhá stránka jeho zdravotního stavu, která se předtím neprojevovala. Po dvou týdnech služby Vladimír onemocněl a výsledkem bylo, že nakonec byl uznán trvale neschopným vojenské služby a odvelen „do civilu“. K vojně měl Vladimír opravdu negativní vztah.

Poněvadž i já jsem v září 1963 narukoval, neměl jsem rok přehled, co se v Brně dělo a teprve po návratu jsem získával dodatečně informace, jež jsem zapisoval do kroniky MS.

V Brně se situace vyvinula takto: Po etapě teleskopických pozorování v oblasti svět. pólu metodou nezávislého počítání, která byla ukončena v r. 1962, následovalo pozorování přes barevné filtry (v systému B-R), což bylo činěno na objednávku kvůli plánované expedici k určování barevných indexů meteorů. Po skončení tohoto programu nastalo jakési mezidobí. Před mým odchodem na vojnu byl zvolen novým předsedou MS Petr Brlka (po Jiřím Sedláčkovi, který však byl od r. 1961 předsedou jen nominálně). MS tedy měla dvojí vedení – personálně byla podřízena Brlkovi a odborně a „pořádkově“ Znojilovi jakožto zaměstnanci hvězdárny. Oba pánové však měli zcela odlišné koncepce. Brlka u vědomí, že metoda nezávislého počítání v Brně nepřinese další výsledky (data z let 1958 – 1962 byla částečně publikována v Pracích LH Brno, tuším, v r. 1966) chtěl obnovit fotografická pozorování meteorů, k čemuž byla hvězdárna vybavena m.j. rotujícím sektorem s frekvencí 47 ot./s (konstrukce Ing. E. Škrabala). Naopak Znojil se rozhodl zavést pozorování meteorů se zakreslováním na základně Brno-Šlapanice. To ovšem předpokládalo, že část skupiny bude odjíždět s Kraví hory veřejnou dopravou do oněch Šlapanic, což mělo neblahý dopad na fungování celé sekce. Pozorovací pole se nacházela v oblasti galaktického rovníku, takže vyšlo najevo, že pozorovatelé nejen, že neumějí zakreslovat (pochopitelně, nebyvše tomu předtím učeni), ale také neumějí podle mapky vyhledat pozorovací pole. Výsledkem bylo, že do dubna byly odpozorovány

asi 3 hodiny s obou stanic, čímž program skončil.

Když jsem se vrátil na konci srpna 1964 z vojny, našel jsem meteorickou sekci v rozloženém stavu. Polovina lidí stála při Znojilovi, oceňující jeho odbornost, druhá při Brlkovi pro jeho organizační schopnosti. Nicméně se podařilo sekci dát dohromady s využitím estetických zážitků při vizuálním pozorování, které jsem zavedl právě jen z důvodů konsolidace.

(Pokračování)

ORGANIZAČNÍ
ZÁLEŽITOSTI
SMPH

REVIZE DAŇOVÉ EVIDENCE SMPH

Karel Pospíšil, člen revizní komise

Dne 17.2.2011 byla provedena revize daňové evidence SMPH za rok 2010 s výsledkem "bez závad".

LETNÍ
SEMINÁŘ
SMPH

LETNÍ SEMINÁŘ V ONDŘEJOVĚ

Jakub Černý, 16. května 2011

O víkendu 25.-26.6. se bude předběžně konat „malý“ seminář SMPH v Ondřejově. Termín zatím ještě nemáme definitivně potvrzený z oficiálních míst, předběžně ale můžete zasílat návrhy na příspěvky, pokud by jsme chtěli přispět svou přednáškou.

Hlavní témata semináře:

- Vyhodnocení pozorovací kampaně Czech Hartley Watch
- Průlety sond u komet (Deep Impact, Stardust)
- Hlídkový program komet - Czech Comet Watch?
- Nový „pracovní seznam vizuálních rojů“ SMPH z ročního videopozorování.

Za jasného počasí:

Seminář se také koná v pozorovacím období, takže očekáváme kratší přednáškový program a pro zájemce bude umožněno noční pozorování, které zároveň může sloužit jako praktikum a představení činnosti.

V druhé polovině noci bude připraveno pozorování nové jasné komety **C/2009 P1 (Garradd)**, která bude vidět z ČR rok a v maximu dosáhne cca 5 mag.

Obsah

Novinky o kometách.....	1
Jiří Srba, 18. května 2011, Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.	
Komety v dubnu a květnu 2010	3
Jiří Srba, 17. května, Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.	
Drobné zprávy z kometárního mailing listu.....	7
Jakub Černý, 12. května 2011	
CCD fotometrie komet – leden až březen 2011.....	9
Jiří Srba, 17.5. 2011, Hvězdárna Valašské Meziříčí	
Moje vzpomínky na Doc. V. Znojila.....	11
Miroslav Šulc, 5.5. 2011	
Revize daňové evidence SMPH.....	14
Karel Pospíšil, člen revizní komise	
Letní seminář v Ondřejově.....	14
Jakub Černý, 16. května 2011	

Korespondenční adresy:

Redakce Zpravodaje: Jiří Srba, Hvězdárna Valašské Meziříčí, jirka@astrovm.cz

Meteory: Jakub Koukal, Albertova 3983/6, 76701 Kroměříž, hvezdarna.kromeriz@post.cz

Komety: Kamil Hornoch, Vohančice 73, 666 01 Tišnov, k.hornoch@centrum.cz

Další kontakt: Ivo Míček, e-mail: ivo.micek@seznam.cz

Mgr. Miroslav Šulc, Velkopavlovická 19, 62800 Brno, e-mail: cma@quick.cz

Konference členů: <http://groups.yahoo.com/group/SMPH/>

Bankovní spojení: 235335884; kód banky 0300; variabilní symbol 4943059314

e-mail: smph@astro.cz

<http://smph.astro.cz>
